

Kraj Vysocina

Region
Náměšťsko

Region Náměšťsko

Církevní památky

Díla umělců

Zámek

Muzea a galerie

Zřícenina

Rozhledny a vyhlídková místa

Městská památková zóna

Sochařská a drobná architektura

Zajímavosti a unikáty

Technická památka

Přírodní parky

Zvláště chráněná území

Natura 2000

Sepulkrální architektura

Náměšť nad Oslavou

Městská památková zóna

Barokní most z roku 1737 se sedmi oblouky osazený sochami světců tvoří spojnici mezi břehy Oslavy. Na pravém břehu řeky se rozprostírá historické jádro, najdeme zde i většinu církevních staveb (kostel sv. Jana Křtitele, fara, špitál, hřbitov s hrobkou Haugwitzů). Levému břehu dominuje rozlehlý zámec-ký areál a bývalý kapucínský klášter, v jehož prostorách byla později zřízena manufaktura na výrobu látek.

Náměšť nad Oslavou

Kostel sv. Jana Křtitele

Barokní farní kostel sv. Jana Křtitele byl postaven hrabětem Janem Baptistou z Werdnerbergu v letech 1639–1641. V roce 1910 byly do nik v průčelí kostela osazeny sochy světců, zhotovené v brněnské kamenické dílně Adolfa Loose st., otce světoznámého architekta.

Barokní most se sochami

Barokní most přes řeku Oslavu dal postavit majitel náměšťského panství hrabě Václav Adrian z Enckenwurtu v roce 1737. V roce 1744 byl most vyzdoben 20 barokními sochami, které pohledově umocňují jedinečnost této stavby. Ne náhodou se náměšťskému mostu říká „malý Karlův most“. Autorem návrhů těchto soch je Josef Winterhalder starší. Na některých sochách spolupracoval podle jeho modelů Alexander Jelínek. Při opravách mostu v roce 1992 byly zrestaurované originální sochy uloženy do lapidária zámku a na mostě byly osazeny betonové výdusky (kopie) barokních soch.

Náměšť nad Oslavou

Zámek

Původní hrad ze 13. století byl moravskými pány ze Žerotína přebudován v letech 1565–1578 na honosné renesanční sídlo, které se zachovalo v téměř nezměněné podobě dodnes. Další majitelé panství, Werdenbergové, nechali provést některé úpravy interiérů zámku, především slavnostního sálu (nyní knihovna) s předsálím. Klenby obou místností vyzdobil malbami v letech 1673–1676 C. Tencalla. Významné období zažívá Náměšť za vlády Haugwitzů, kteří panství vlastnili téměř 200 let až do doby, kdy o majetek v roce 1945 přišli. V letech 1946–1947 byl zámek adaptován na letní sídlo prezidenta republiky Edvarda Beneše. Projekt této adaptace vypracoval architekt Otokar Oplátek z Brna. Státní zámek nabízí prohlídku interiérů. Součástí areálu je malá francouzská zahrada a anglický park.

Altán v zámecké zahradě

Otevřený altán heptagonálního půdorysu stojí od 19. století na okraji terasy se zahradou pod jižním průčelím zámku. Je přístupný přes květinovou zahradu a nabízí pěkný výhled na město.

Náměšť nad Oslavou

Hrobka Haugwitzů

Empirová hřbitovní kaple z let 1822–1825 byla postavena jako rodová hrobka majitelů náměšťského panství Haugwitzů za Jindřicha Viléma Haugwitze podle návrhu vídeňského architekta Josefa Kornhäusela. Mramorové skulptury v interiéru jsou dílem vídeňského sochaře Josefa Kliebera.

Kralice nad Oslavou

Kostel sv. Martina

Vesnický kostel stojí na místě svého románského předchůdce a vznikl zřejmě v první polovině 14. století. Kostelík je vyzdoben ojedinělými nástěnnými malbami, ve kterých můžeme vysledovat ještě byzantský vliv mísící se s vyspělou gotickou kulturou. Bohužel však vlhké kostelní stěny křehkým malbám nepřály, a dochovaly se nám tak pouze na části presbytáře. Stále však můžeme obdivovat výjevy korunování Panny Marie a sv. Martina, který se dělí o plášť s žebrákem. Malby jsou dokladem toho, jak i do prostředí venkovských církevních staveb pronikalo gotické nástěnné malířství. České a latinské biblické citáty, které nacházíme na stěnách lodi, jsou datovány do roku 1580.

Kralice nad Oslavou

Památník Bible Kralické

O jedné z nejvýznamnějších renesančních českých literárních památek – Bibli kralické – se v českých školách učí všechny děti. Tento český překlad bible byl vytištěn někdy mezi roky 1579–1594 v místní tiskárně Jednoty bratrské.

Na původním místě tiskárny dnes návštěvníky vítají pouze odkryté rozvaliny kralické tvrze. V jejich sousedství však mezi roky 1967 a 1969 vznikl na základě architektonického a urbanistického návrhu architekta prof. Bohuslava Fuchse Památník Bible kralické. Díky památníku se mohou návštěvníkům prezentovat výsledky archeologických výzkumů, které zde byly prováděny od roku 1956. Při nich byly nalezeny četné doklady významu kralické tvrze jako úkrytu Jednoty bratrské – tiskařské nářadí, kovové litery, mezerice, ozdůbky i unikátní tiskařský lis. Expozice představuje historii tiskárny od počátku její činnosti v Ivančicích až po konečný zánik v Lešně, ale hlavní důraz klade na vrcholné působení v Kralicích nad Oslavou. Seznamuje návštěvníka s vůdčími osobnostmi tiskárny, bohatstvím její produkce i s prací kralických tiskařů.

Rozhledny a vyhlídková místa

Kramolín

Rozhledna Babylon

 Jedna z nejstarších rozhleden na Moravě se tyčí na temeni Zeleného vrchu (491 m n. m.) nad obcí Kramolín. Kamennou empirovou věž dal postavit v roce 1831 majitel náměšťského panství hrabě Jindřich Vilém Haugwitz pro potřeby zeměměřičů. Po dubových točitých schodech se vystoupá do výšky 18 metrů. Hlavní místnost má strop vyzdobený motivy zvěrokruhu.

Ocmanice

Rozhledna

 Rozhledna Ocmanice byla postavena nad podzemní nádrží vodojemu v letech 2003–2004. Dřevěná stavba ve tvaru osmibokého jehlanu s vnitřním kovovým schodištěm je v letním období volně přístupná návštěvníkům. Umožňuje výhled na blízké okolí, obec Ocmanice a nedalekou Náměšť nad Oslavou.

Sedlec

Altán Gloriet

Údolí řeky Oslavy jižně od Náměstě bylo během 1. poloviny 19. století přeměněno v převážně lesní park, ve kterém se objevují zajímavé stavby zpřijemňující odpočinková místa. Návštěvník tak může překročit Čertův mostek, rozhlédnout se po údolí z altánu Gloriet a v neposlední řadě navštívit klasicistní lovecký zámek. Vznik těchto míst je spojen se jménem Jindřicha Viléma III. Haugwitze, hraběte náměšťského panství, který zde v letech 1829–1830 nechal romantické stavby vytvořit.

Novogotický altán Gloriet nabízí jedinečnou vyhlídku na boční strž zvanou Divoká rokle, kde se nespoutaná řeka mění v burácející peřeje a vodopády. Drobná architektura byla zpestřením rozsáhlého parku rozprostírajícího se kolem záměčku Vlčí kopec, který nechal v letech 1829–1830 vystavět hrabě náměšťského panství Jindřich Vilém III. Haugwitz.

Zříceniny

Březník

Zřícenina hradu Lamberg

Nad údolím meandrující řeky Oslavy necelé dva kilometry jihozápadním směrem od obce Březník se na podlouhlém skalnatém ostrohu tyčil od 70. let 14. století hrad Langenberg, dnes zvaný Lamberg. Hrad byl obýván necelých sto let. Jeho historie byla sice krátká, ale o to více bouřlivá. Páni z Lamberka se proslavili po širokém okolí jako loupeživí rytíři, nejslavnější z nich se jmenoval Jan Sokol.

Zříceniny

Sedlec

Zřícenina Sedleckého hradu

 Zříceniny malého Sedleckého hradu, kterému se říkalo také Nový hrad, leží v záhybu nad malebnou řekou Oslavou. Na protější straně řeky se nachází zřícenina hradu Lamberka. Oba hrady se na sebe přes řeku dívají již déle než šest století. Hradní dvojici potkal stejný osud, zkáza z rukou vojsk ničících po roce 1440 vzpurná sídla. Dnes je možné dojít do těchto romantických rozvalin po zelené turistické značce a prohlédnout si dochované části zdí, paláce, hradeb, parkánu či bývalý hradní příkop.

Hartvíkovice

Zřícenina hradu Kokštejn

 Skalní masiv tyčící se do výšky necelých 50 m nad hladinou Dalešické přehrady byl od 14. století místem kde stával gotický hrad zvaný Kufštejn, Kopštejn nebo také Kokštejn. Do dnešní doby se nám fragmentárně zachovaly některé části hradu a zejména pozůstatky fortifikačního systému v jeho blízkosti. Skalní útvar se původně vypínal do výšky přes 100 m nad řekou Jihlavou, dnes je ale do poloviny zatopen Dalešickou přehradou. Po první světové válce získalo místo název na počest amerického prezidenta Wilsonova skála a byla zde vybudována vyhlídka.

Kuroslepy

Zřícenina Kraví Hora

 Hrdý hrad Kraví Hora, vypínající se od 14. století na kopci nad řekou Oslavou nedaleko jejího soutoku s Chvojnicí, býval ve své době obávaným loupežnickým sídlem. Do dnešní doby se z jeho pyšných zdí dříve naplněných bohatstvím zachovaly pouze nepatrné pozůstatky. Majestátnost gotického hradu však z tohoto místa obklopeného nádhernou přírodou dýchá dodnes.

Sakrální architektura

Jasenice

Kostel sv. Klimenta

Starobylý kostelík sv. Klimenta je výraznou dominantou a stojí zde již od 13. století. Na stavbě jsou patrné dozvuky románského slohu i prvky vzkvétající gotiky. Plechová postava světce, jemuž je kostel věnován se objevuje na vrcholku makovice na věži.

Kostel má tradiční orientaci, tedy kněžiště směřuje k východu a vstup je umístěn na západ. Směr presbytáře k východu vychází z tradice, kdy se křesťané se svými modlitbami obraceli k této světové straně, právě od východu je totiž dle liturgie v Soudný den očekáván druhý příchod Ježíše Krista.

Březník

Kostel Nanebevzetí Panny Marie

Tento starobylý kostel se řadí mezi nejstarší na Moravě, snoubí se v něm prvky románské i gotické architektury. Ačkoli prošel ve druhé polovině 18. století částečnou přestavbou, dodnes jsou na něm dominantní prvky z 12. až 14. století. Zajímavostí, kterou se může zdejší kostel také pyšnit, jsou tři zvony odlité v letech 1491, 1497 a 1559. Uchování tolika zvonů vysokého stáří, které nebyly v minulosti zničeny živelními pohromami a byly uchráněny před rekvírováním zvonů během dvou světových válek, je opravdu unikátností.

Z románské stavby se do dnešní doby dochovala čtyři podlaží hranolové věže a obvodové zdivo hlavní lodi, na její jižní straně je viditelné půlkruhové zaklenutí, dnes zazděné, románské okno.

Dalešická přehrada

Vodní elektrárna

Dalešická přehrada neláká jen zájemce o krásné koupání a letní aktivity, ale i obdivovatele industriální architektury. Přečerpávací vodní elektrárna, která je unikátním technickým dílem byla dostavěna v roce 1978. Postavena byla v souvislosti s výstavbou jaderné elektrárny Dukovany. Hráz měla být původně betonová, při geologických průzkumech se ale zjistilo, že okolní prostředí není pro tento typ stavby vhodné. Proto nakonec vznikla hráze sypaná z jílu a místních materiálů. Je dlouhá 350 m a vysoká 100 m, takže je druhou nejvyšší sypanou hrází v Evropě. Elektrárnu je možné navštívit v rámci prohlídek zajišťovaných zdejším informačním centrem.

Plavba lodí po přehradě

Od roku 2007 brázdí vlny Dalešické přehrady loď Vysočina s kapacitou 150 cestujících. Na loď lze po pravidelné trase nastoupit na několika místech a naplánovat si výlet podle svých časových možností, fyzických sil a vlastních představ. K lodním zastávkám se dostanete po vyznačených cykloturistických trasách.

www.dalesickaprehrada.cz, www.cez.cz

Mohelenská hadcová step

Národní přírodní rezervace

Rozsáhlý soubor xerothermních společenstev hadcové skalní stepi, teplomilných trávníků a hadcových borů představuje unikátní území z řady hledisek.

Fyzikální a chemické vlastnosti hadců spolu s členitostí reliéfu a proměnlivostí topoklimatických podmínek jsou příčinami neobyčejné pestrosti vegetace, květeny i zvířeny. Specifika hadcového podloží ovlivnila i vznik některých morfologických zvláštností flóry i fauny, zejména nanismů. Přírodní fenomény tohoto jedinečného území zpřístupňují dva okruhy naučné stezky.

Střední Pojhlaví

Přírodní park

Jedná se o hluboko zaříznuté údolí řeky Jihlavy od obce Mohelno po východní hranici kraje Vysočina, kde dále pokračuje na ploše okresů Znojmo a Brno-venkov po obec Řeznovice, s výrazně vyvinutými prvky průlomových údolí, jako jsou skalní stěny a ostrožny, sutě a kamenná moře, meandry, místy s výskyty hadců a migmatitických rul, hostící vzácná společenstva rostlin a živočichů.

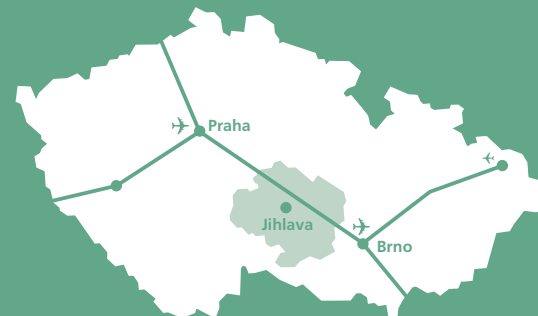
Údolí Oslavy a Chvojnice

Přírodní rezervace

Územně nejrozsáhlejší přírodní rezervace v ČR chrání hluboce zaříznutá říční údolí, místy kaňonovitého charakteru, s vysokou diverzitou druhů i stanovišť (biotopů) a s jedinečnými projevy říčního fenoménu. Rozsáhlý a velmi cenný komplex přírodě blízké zejména lesní, ale i nelesní vegetace je tvořený zejména hercynskými dubohabřinami, suťovými lesy, acidofilními teplo-milnými doubravami, úzkolistými suchými trávničky, skalní vegetací s kostřavou sivou, štěrbínovou vegetací silikátových skal a drolin a makrofytní vegetací vodních toků a výskytem celé řady ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Pro svou divokost a jedinečné přírodní scenerie je území častým a vyhledávaným turistickým cílem.

Vybrané turistické zajímavosti regionu

1. Zřícenina hradu Kokštejn, Hartvíkovice 49°9'46.99"N, 16°5'21.48"E
2. Zřícenina hradu Lamberk, Březník 49°9'56.355"N, 16°10'5.692"E
3. Zřícenina hradu Kraví Hora, Kurošlepy 49°8'21.075"N, 16°13'46.131"E
4. Zřícenina hradu Sedlec, Sedlec 49°9'59.056"N, 16°10'14.015"E
5. Zámek Náměšť nad Oslavou 49°12'30.813"N, 16°9'47.928"E
6. Tvrz Kralice nad Oslavou 49°12'0.484"N, 16°12'6.405"E
7. **Parky, obory a přírodní prvky**
Zámecký park, Náměšť nad Sázavou 49°12'33.37"N, 16°9'49.595"E
8. **Technické památky**
Vodní elektrárna Dalešice 49°7'30.65"N, 16°7'20.073"E
9. Čertův mostek, Sedlec 49°10'34"N, 16°9'22"E
10. **Cirkevní památky**
Kostel Nanebevzeť Panny Marie, Březník 49°10'21.908"N, 16°11'48.336"E
11. Kostel sv. Klimenta, Jasenice 49°15'25.502"N, 16°9'59.726"E
12. **Sepulkrální architektura**
Hrobka Haugwitzů, Náměšť nad Oslavou 49°12'34.967"N, 16°9'24.448"E
13. **Sochařská a drobná architektura**
Most se sochami světců, Náměšť nad Oslavou 49°12'24.572"N, 16°9'32.509"E
14. **Městská památková zóna Náměšť nad Oslavou** 49°12'27.813"N, 16°9'24.183"E
15. **Rozhledny a vyhlídková místa**
Rozhledna Babylon, Kramolín 49°7'37.546"N, 16°8'55.713"E
16. Rozhledna Očmanice 49°13'39.473"N, 16°7'3.352"E
17. Altán Glorieť, Sedlec 49°9'45.664"N, 16°9'56.576"E
18. Městské muzeum v Náměšti nad Oslavou 49°12'25.059"N, 16°9'25.41"E
19. Památník Bible kralické v Kralicích nad Oslavou 49°12'0.484"N, 16°12'6.405"E

20. **Stopy slavných osobností**
Jinošov
Otokar Březina (básník)
působíště – budova bývalé školy č. p. 24 (pamětní deska) 49°13'52.403"N, 16°11'41.403"E
21. **Náměšť nad Oslavou**
Eduard Beneš (prezident)
letní sídlo – zámek 49°12'30.813"N, 16°9'47.928"E
22. **Kralice nad Oslavou**
Díla umělců
Bohuslav Fuchs (architekt)
Památník Bible kralické 49°12'0.484"N, 16°12'6.405"E
23. **Náměšť nad Oslavou**
Josef Winterhalder str. (sochař)
sochařská výzdoba mostu 49°12'24.572"N, 16°9'32.509"E
24. **Zajímavosti a unikáty**
Plavba lodi po Dalešické přehradě 49°7'51.503"N, 16°7'13.585"E
25. Evangelický hřbitov (nejmenší hřbitov v ČR), Hluboké 49°13'24.038"N, 16°13'43.842"E
26. **Zvláště chráněná území**
Národní přírodní rezervace Mohelenská hadcová step 49°6'28.888"N, 16°11'16.782"E
27. Přírodní rezervace Údolí Oslavy a Chvojnice 49°8'30.365"N, 16°13'23.679"E

www.dedictvivysociny.cz

Evropská unie
Evropský fond pro regionální rozvoj
Investice do vaší budoucnosti

ROP
Jihovýchod

Kraj **Vysocina**

Investice do vaší budoucnosti. Spolufinancováno Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj a krajem Vysočina.

Vydal: Krajský úřad kraje Vysočina, Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu, květen 2011, Žižkova 57, 587 33 Jihlava, tel.: 564 602 111, www.kr-vysocina.cz

Neprodejné.